

m.v. forventes også at kunne blive fremstillet ved hjælp af gensplejsede mikroorganismer.

Husdyravl ved direkte anvendelse af gensplejsning er yderst kompliceret. Det forventes på langt sigt at blive muligt at forbedre specifikke egenskaber som frugtbarhed, tilvækst, kødfylde, foderudnyttelse, mælkeproteinindhold og sygdomsresistens.

Planteforædling er hidtil udført på grundlag af naturlige varianter, tilfældig krydsningsforædling samt mutation, idet man har stilet mod egenskaber som høj produktion, resistens mod sygdomme og andre forbedringer af kvalitative egenskaber. Gensplejsningsteknikken vil gøre det muligt helt anderledes rationelt at ændre de arvelige egenskaber i ønsket retning. Store forventninger knytter sig således til øget effektivitet af fotosyntesen og til frembringelse af flere kvælstofbindende arter, hvilket vil kunne betyde hurtigere vækst, øget biologisk kvælstofbinding og dermed lavere kvælstofgødskningsbehov. Endvidere stiles mod forøgelse af resistensen over for: sygdomme og skadedyr, tørke, salt, suboptimale temperaturer, samt forbedring af planternes kvalitet, f.eks. proteinindhold. Anvendelse af gensplejsede planter i jordbrugsproduktionen skønnes dog ikke at blive aktuel de første mange år.

Gensplejsningsteknikken forventes endvidere at ville medføre øgede anvendelsesmuligheder for biomasse, f.eks. halm, og dermed øget efterspørgsel heraf til foder- og energifremstilling og til den kemiske industri.

Landbrugsministeriet har iværksat et 5-årigt forskningsprogram vedrørende bioteknologisk forskning inden for især følgende områder: plante- og husdyrbrug, levnedsmidler og behandling af biomasse. En styrket indsats på dette område kan forventes i de kommende år.

Der er så vidt vides ingen erfaringer med praktisk anvendelse af resultater fra gensplejsning og anden nyere genteknologi på jordbrugsområdet. Som nævnt forventes den praktiske anvendelse af forskningens resultater på de fleste områder inden for jordbrugssektoren at ville ligge flere år frem i tiden. Der er tale om et forskningsområde, som i stort omfang påvirkes af udenlandske erfaringer og resultater, hvorfor tidshorisonten for forskningsgennembrud kan være vanskelig at forudsige.

På grund af de manglende erfaringer med hensyn til anvendelse af gensplejsede organismer og celler samt produkter fremstillet ved benyttelse heraf, er der endnu en forståelig usikkerhed om konsekvenserne af den nye teknik og om eventuelle uønskede virkninger. Inden for landbrugsmini-

steriets område er det bl.a. vigtigt at bevare det sundhedsmæssigt høje stade for planter, husdyr og levnedsmidler, ligesom det er vigtigt at sikre sig, at produktionsgrundlaget ikke skades.

Dette er baggrunden for, at det skønnes hensigtsmæssigt med en lovgivning, der sikrer mulighed for indseende og kontrol med anvendelse af gensplejsede organismer og celler samt produkter fremstillet ved benyttelse heraf i jordbrugsproduktionen samt i de forarbejdningsvirksomheder i tilknytning hertil, som i forvejen omfattes af landbrugsministeriets lovgivning, f.eks. slagterier og mejerier.

C. Den gældende lovgivning

Landbrugsministeriets eksisterende lovgivning på områderne: husdyr, planter, bier, foderstoffer, levnedsmidler samt jagt- og vildtforvaltning findes ikke at indeholde hjemmel til at regulere anvendelse m.v. af en organisme eller et produkt alene under henvisning til, at organismen eller produktet er frembragt ved gensplejsning.

Lovgivningen på ovennævnte områder omfatter:

- Lov om udførsel og indførsel af levende dyr m.v. (lov nr. 131 af 13. april 1954).
- Lov om omsætning af husdyr m.v. (lov nr. 209 af 23. maj 1979).
- Lov om smitsomme sygdomme hos husdyrene (lov nr. 156 af 14. april 1920 med senere ændrings- og tillægslove).
- Lov om foderstoffer (lov nr. 340 af 26. juni 1975).
- Lov om handel med frø, såsæd, læggekartofler og planter (lov nr. 534 af 13. december 1972 med senere ændring).
- Lov om planteskadegørere (lov nr. 190 af 9. maj 1984).
- Lov om biavl (lov nr. 115 af 31. marts 1982).
- Lov om jagt- og vildtforvaltning (lovbekendtgørelse nr. 57 af 11. februar 1983).
- Lov om tilvirkning og forhandling en gros m.m. af mejeriprodukter (lov nr. 186 af 30. marts 1973).
- Lov om mælk og konsummælkprodukter (lov nr. 175 af 7. maj 1975).
- Lov om forhandling, udførsel og indførsel af æg og ægprodukter m.m. (lovbekendtgørelse nr. 49 af 16. februar 1966).
- Margarineoven (lov nr. 189 af 9. maj 1984).
- Lov om kontrol med kemiske undersøgelser af mejeriprodukter (lov nr. 75 af 23. marts 1932).